

هیئت داوران نشریه این دوره

دکتر اسداله زاده، مهدی (پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای)
دکتر باباپور، عزیز (دانشگاه محقق اردبیلی)
دکتر توکل، مسلم (دانشگاه یزد)
دکتر جمشیدی، شروین (دانشگاه اصفهان)
دکتر حضرتی، حسین (دانشگاه صنعتی سهند)
دکتر خوبی آرانی، زهرا (دانشگاه صنعتی سهند)

دکتر راحمی، نادر (دانشگاه صنعتی سهند)
دکتر رضا کاظمی، ماشاالله (دانشگاه صنعتی شاهرود)
دکتر زارعی، داود (دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران جنوب)
دکتر سلامی حسینی، مهدی (دانشگاه صنعتی سهند)
دکتر سلیمانی، منصوره (دانشگاه صنعتی امیرکبیر)
دکتر صدیقی، مهدی (دانشگاه قم)
دکتر عبدالله زاده شرقی، الهام (پژوهشگاه مواد و انرژی)
دکتر فیلی زاده، مهرزاد (دانشگاه شیراز)

دکتر قاسمی، سید مرتضی (دانشگاه صنعتی سهند)
دکتر لطفی، رضا (دانشگاه صنعتی سهند)
دکتر محمدی، اکبر (دانشگاه صنعتی سهند)
دکتر نصرتی نیا، فریال (دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران جنوب)
دکتر هدایتی مقدم، امین (دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی)

تغییر در آموزش مهندسی شیمی

دکتر رهبر رحیمی

عضو هیئت مدیره انجمن مهندسی شیمی ایران و عضو مدعو شاخه مهندسی شیمی فرهنگستان علوم

در آموزش استفاده شود. مهندسان شیمی آینده نه تنها باید مهارت کار داشته باشند، بلکه باید بر راه‌حل‌های عبور از بحران نیز اشراف داشته باشند. یکسانی نسبی برنامه‌های درسی در دانشکده‌های مهندسی برای مدتی طولانی - بدون در نظر گرفتن تنوع بازار کار - بازنگری اساسی در برنامه آموزشی رشته مهندسی شیمی را ضرورت بخشیده است.

گسترش دانشکده‌های مهندسی شیمی با حداقل امکانات علمی و افزایش تعداد دانشجویان، کاهش کیفیت آموزش را در پی داشته است.^۱ در نتیجه قانون پیش‌گیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی (مصوب ۳۱ مرداد ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی) همانندجوبی را الزامی کرده است. برای انجام این قانون پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات، ایران‌داک، سامانه «همانندجو» را با پشتوانه روزافزون تمام - متن بیش از ۴۰۰ هزار عنوان پایان‌نامه و رساله و بیش از ۹۰ هزار عنوان پیشنهاد و نزدیک به ۲۸۰ هزار عنوان مقاله را در دسترس همه دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور گذارده است. اکنون نزدیک به ۴۵ هزار استاد و ۲۶۰ هزار دانشجو عضو آن هستند.^۲ استفاده هرچه بیشتر صنایع از دستاوردهای محققان کشور توان صنایع را در بومی‌سازی فناوری توسعه داده و می‌تواند تاب‌آوری اقتصادی شرکت‌های دانش‌بنیان را در رقابت‌های بین‌المللی افزایش دهد.

نشریه مهندسی شیمی ایران به مدت بیست سال از اسفند ۱۳۸۰ تاکنون به‌طور مستمر یافته‌های پژوهشگران مهندسی شیمی را منتشر کرده است. در طول این مدت اگرچه رشد کمی آموزش مهندسی تداوم داشته؛ اما رشد صنایع شیمیایی در کشور با افت و خیز مواجه بوده است. بر اساس آمار مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی در سال ۱۳۹۹ معادل ۵۸/۹٪ کل دانشجویان در دانشگاه‌های دولتی و ۴۱/۱٪ در دانشگاه‌های غیردولتی مشغول به تحصیل‌اند؛ ۳۰٪ این دانشجویان در گروه علوم انسانی، ۲/۸٪ در گروه هنر، ۲۱/۳٪ در گروه علوم پزشکی و ۲۱/۳٪ در گروه فنی و مهندسی به تحصیل اشتغال دارند و از این تعداد دانشجویان ۳۳٪ زن و ۷۷٪ مرد هستند. این رشد کمی دانشجو سطح علمی جامعه را افزایش داده؛ ولی باعث اضطراب دانش‌آموخته شده است.

این اضطراب حالت هيجانی نامطلوبی است که حاصل فشار و کشمکش‌های روانی افراد است و مشخصه بارز آن ترس از نداشتن آینده کاری مطمئن است؛ امتیاز اصلی ایران ذخایر منابع نفت و گاز و زنجیره‌ای از صنایع تبدیلی است. پر واضح است که برنامه آموزش مهندسی شیمی و حتی مهارت استادان باید بر مبنای نیاز صنایع نفت، گاز و پتروشیمی استوار باشد؛ اما توجه به سایر نیازهای جامعه و صنعت نیز ضرورت دارد. انرژی‌های تجدیدپذیر، هوش مصنوعی، آب، مخاطرات طبیعی، تغییرات اقلیمی، آسیب‌های اجتماعی و چالش‌های اقتصادی و مدیریتی از مواردی هستند که لازم است در امر آموزش، لحاظ و از تجربه‌های شاغلان و صاحبان صنایع

۱. کیفیت در تقابل با کمیت سخن سردبیر، مجله مهندسی شیمی، دوره ۱۴، شماره ۸۱ (۱۳۹۴)
۲. مذاکرات شاخه مهندسی شیمی فرهنگستان علوم ایران